

REFERAT: 7. møte i nasjonal referansegruppe

Dato: 26.05.2021

Sted:

Deltakere:

Nils Bøhmer, NND

Martin Andreasson, NND

Hanne Lund-Nilsen, NND

Edvin Nordheim Edvardsen, NND

Sara Larsen, Nei til atomvåpen

Akari Izum Kvamme, Nei til atomvåpen

Eivind Berstad, Bellona

Oscar Njaa, Bellona

Jan Hugo Holten, Norges miljøvernforbund

Kjersti Album, Norges klimaforbund

Åse Juveli Berg, Internasjonal kvinneliga for fred og frihet

Eva Fidjestøl, Internasjonal kvinneliga for fred og frihet

Milly Meyer, Natur og ungdom

Bror Eskil Heiret, Natur og ungdom

Øystein Heggedal, Klimavenner for kjernekraft

Balint Teglasz, Klimavenner for kjernekraft

Oslo Economics v/Erik Sæther, Ida Stavland Jakobsen

1. 09:30 Velkommen

Presentasjon av Klimavenner for kjernekraft

2. 09:40 Spørsmål fra deltakere, status og generell informasjon

2.1 KLDRA

- Som en del av virksomhetsoverdragelsen er det bestilt en tilstandsrapport av KLDRA. Rapporten skal kartlegge feil og mangler ved anlegget, med formål om å offentliggjøre og lære av rapportens funn. Rapporten er enda ikke ferdigstilt grunnet koronaepidemien, men nåværende funn viser ikke til noe som utgjør akutt fare eller trussel for miljøet rundt anlegget.

2.2 Lokalisering nasjonalanlegg

- NFD har bestilt en rapport som beskriver lokaliseringsprosessen, som skal leveres.
  - Miljøvernforbundet understreker viktigheten av å åpne for lokalisering i kommuner ikke bare på Østlandet, men strekke seg ut i landet.

REFERAT: 7. møte i nasjonal referansegruppe

- Presentasjon ved Martin Andreasson om status lokaliseringsprosess, mellomlager og nasjonalanlegg
  - NND ønsker innspill til neste møte om hvorvidt det skal være total åpenhet rundt eksklusjonskriterier for frivillige kommuner.
  - Kommentar fra Naturvernforbundet om å bruke enklere språk ved forklaring av lokaliseringsprosessen i dokumenter. Folkemøtene var alt forklart tydeligere og lett forståelig.
  - NND ønsker å gjøre seg attraktive til kommuner gjennom ærlighet. Vårt hovedfokus er sikkerhet, og vi unngår lovord. Vi er faktabaserte. Skal man investere så store summer i et anlegg vil det automatisk medbringe en stor investering i form av midler, arbeidsplass og videre verdiskapning på anleggene og i ringvirkningene rundt. NND har ikke mandat til å forhandle kompensasjon til kommuner. Vi liker heller ikke ordre kompensasjon. Det skal etableres et gjensidig gunstig forhold mellom vertskommune og NND. Vi beskriver hva som kommer til å skje, og hva ringvirkningene vil være, basert på fakta. Derfra er det opp til kommunene å bestemme hva som skjer videre.
  - For å motvirke følelsen av politisk overkjøring og «kjøp» av politisk gunst søker NND en lokasjon som oppfyller kravene, ikke den «beste». Noen plasser vil alltid være noe mer attraktive enn andre, men til syvende og sist vil strenge kriterier sørge for at en plass er egnet eller uegnet.
- Folkemøter Aremark og Halden
  - Aremark og Halden kommuner vedtok i kommunestyret å invitere NND til dialog for å lære mer om lokaliseringsprosessen. Begge kommuner ønsket folkemøter før de går videre i prosessen, og disse ble avholdt 5. og 25. mai.
  - I Aremark dreide spørsmål og debatt seg hovedsakelig om fjernlokalisering, hvorvidt frivillighetsprinsippet er kosmetisk og grunneiers rettigheter. Ca. 80 stk. deltok digitalt på møtet.
  - I Halden var det mindre interesse og mer informerte spørsmål. Fra de 150 deltagende kom det spørsmål rundt anleggets natur, hvor mye avfall det er snakk om, sikkerhet og alternative løsninger til repressering og lagring i utlandet.

3. 11:30 KVV-KSV Behandling av brukt brensel

- Seanse med Oslo Economics og Atkins SNC om ekstern kvalitetssikring. NNDs representanter var ikke til stede under denne delen av møtet.

4. Øvrige spørsmål:

- Hvordan dukket tidslinjen som dikterer geologiske barrierer opp i NNDs oppdrag?

REFERAT: 7. møte i nasjonal referansegruppe

- NND har tre forskjellige saker som vurderes konkret. De to først er enten et dypdeponi KBS-3 og det andre er å utvikle en sikkerhetscase rundt dype borehull. Det tredje er direkteponering. Disse tre store, overgripende blokkene er det vi vurderer. Sikkerhet og samfunnsøkonomiske forhold kommer til å spille inn i beslutningen som tas rundt dette.

5. Oppfølging og aktiviteter

- Ny møtedato settes i løpet av høsten, i forkant av studietur til SKB.
- NND ber om skriftlig innspill til grad av åpenhet om eksklusjonskriterier for frivillige kommuner i lokaliseringsprosessen for nasjonalt anlegg for lagring og deponi.